

**Samfunnsverdier og konsekvenstyper,
kategorier for konsekvens, sannsynlighet,
usikkerhet og styrbarhet
for helhetlig ROS 2019 – 2023
Sauda kommune**

Dette er sannsynlighets- og konsekvenskategorier i kommunens helhetlige ROS-analyse. Denne analysen skal omfatte hendelser som går utover ordinær kapasitet, og/eller omfatter flere ansvarsområder.

Alle verdier med **grønn** rad øverst er iht *Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen* utgitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). De tabellene med **blå** rad øverst er tilpasset bruk i Sauda kommune.

Sannsynlighetskategorier:

Sannsynlighet brukes som mål på hvor trolig vi mener det er at en hendelse vil inntreffe, angitt som innenfor hvilke tidsrom, gitt vår bakgrunnskunnskap.

Kategori	Tidsintervall	Sannsynlighet (pr år)	Forklaring
E	Oftere enn 1 gang i løpet av 10 år	>10 %	Svært høy
D	1 gang i løpet av til 10 til 50 år	2 – 10 %	Høy
C	1 gang i løpet av 50 til 100 år	1 – 2 %	Middels
B	1 gang i løpet av 100 til 1 000 år	0,1 – 1 %	Lav
A	Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1 000 år	<0,1 %	Svært lav

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

Dette er verdier for sannsynlighet som er vanlig brukt i helhetlige ROS-analyser. Det er derfor valgt å ikke endre disse i forslaget.

Kategori	Tidsintervall	Sannsynlighet (pr år)	Forklaring
E	Oftere enn 1 gang i løpet av 10 år	>10 %	Svært høy
D	1 gang i løpet av til 10 til 50 år	2 – 10 %	Høy
C	1 gang i løpet av 50 til 100 år	1 – 2 %	Middels
B	1 gang i løpet av 100 til 1 000 år	0,1 – 1 %	Lav
A	Sjeldnere enn 1 gang i løpet av 1 000 år	<0,1 %	Svært lav

Samfunnsverdier og konsekvenstyper:

BEFOLKNINGENS SIKKERHET OG TRYGGHET	
Samfunnsverdier	Konsekvenstyper
Liv og helse	Dødsfall
	Skader og sykdom
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov
	Forstyrrelser i dagliglivet
Natur og miljø	Langtidsskader på naturmiljø
	Langtidsskader på kulturmiljø/-minner
Materielle verdier	Økonomiske tap

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

Dette er en inndeling i samfunnsverdier og konsekvenser som direktoratet har funnet aktuelle for helhetlige ROS-analyser i norske kommuner. Kommunens størrelse eller andre faktorer vill ikke ha innvirkning på hvordan samfunnsverdier og konsekvenstyper har innvirkning på innbyggerne. Det er derfor valgt å ikke endre samfunnsverdier og konsekvenstyper i forhold til veiledningen.

BEFOLKNINGENS SIKKERHET OG TRYGGHET	
Samfunnsverdier	Konsekvenstyper
Liv og helse	Dødsfall
	Skader og sykdom
Stabilitet	Manglende dekning av grunnleggende behov
	Forstyrrelser i dagliglivet
Natur og miljø	Langtidsskader på naturmiljø
	Langtidsskader på kulturmiljø/-minner
Materielle verdier	Økonomiske tap

Konsekvenskategorier:

Målet er å etablere konsekvenskategorier for å skille de ulike hendelsene fra hverandre når det gjelder alvorlighetsgrad slik at det kan gi grunnlag for prioritering. Det er ikke hensikten å sammenligne mellom konsekvenstyper eller verdier. Man skal altså ikke veie liv og helse opp mot natur og miljø.

Kategoriene er tallfestet fra 1 – 5 der 5 er det mest alvorlige.

Kategori	Forklaring
5	Svært store
4	Store
3	Middels
2	Små
1	Svært små

Inndeling i konsekvenskategorier, både antall kategorier og tilhørende verdier, må tilpasses hver enkelt kommune blant annet basert på kommunens størrelse. I Sauda har vi valgt å beholde antallet kategorier med gjøre endringer på de tilhørende verdiene.

Liv og helse:

Kategori	Dødsfall
5	>10
4	6 – 10
3	3 – 5
2	1 – 2
1	Ingen

Kategori	Skader og sykdom
5	>100
4	20 – 100
3	6 – 20
2	3 – 5
1	1 – 2

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

For skader og sykdom forstås dette i Sauda som alvorlige skader eller sykdom som f eks skader etter ulykker og pandemisk sykdom.

Kategori	Dødsfall
5	>5
4	4 - 5
3	2 - 3
2	1
1	Ingen

Kategori	Skader og sykdom
5	>4
4	3 – 4
3	2
2	1
1	0

Stabilitet – Manglende dekning av grunnleggende behov:

Befolkningen mangler mat, drikkevann, varme og medisiner som følge av hendelsen.

Varighet	Ant berørte	<50 personer	50 – 200 personer	200 – 1 000 personer	>1 000 personer
>7 dager		Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2 – 7 dager		Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1 – 2 dager		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
<1 dag		Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

For Sauda kommune vil de enkelte konsekvenskategoriene være aktuelle for et mindre antall personer enn veilederen beskriver.

Varighet	Ant berørte	<10 personer	10 – 50 personer	50 – 200 personer	>200 personer
>7 dager		Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2 – 7 dager		Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1 – 2 dager		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
<1 dag		Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3

Stabilitet – Forstyrrelser i dagliglivet:

Befolkningen får ikke kommunisert via ordinære kanaler, kommer seg ikke på jobb eller skole, mangler tilgang på offentlige tjenester, infrastruktur og varer.

Varighet	Ant berørte	<50 personer	50 – 200 personer	200 – 1 000 personer	>1 000 personer
>7 dager		Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2 – 7 dager		Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1 – 2 dager		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
<1 dag		Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

For Sauda kommune vil de enkelte konsekvenskategoriene være aktuelle for et mindre antall personer enn veilederen beskriver.

Varighet	Ant berørte	<10 personer	10 – 50 personer	50 – 200 personer	>200 personer
>7 dager		Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
2 – 7 dager		Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
1 – 2 dager		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
<1 dag		Kategori 1	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3

Natur og miljø – Skade på naturmiljø:

Utbredelse kan angis som et område i km² eller som lengde, f eks km kystlinje.

Varighet	Geografisk utbredelse	<3 km ² /km	3 - 30 km ² /km	30 - 300 km ² /km	>300 km ² /km
>10 år		Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
3 – 10 år		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

Hendelsene vi her snakker om, er i Sauda definert som hendelser som vil foregå i andre områder enn de områdene som har stor betydning for f eks friluftsliv og rekreasjon. Skjer hendelsene i områder med stor betydning for friluftsliv og rekreasjon, vil konsekvenskategorien øke proporsjonalt med områdets viktighet.

Varighet	Geografisk utbredelse	<1 km ² /km	1 - 10 km ² /km	10 - 50 km ² /km	>50 km ² /km
>10 år		Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
3 – 10 år		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4

Natur og miljø – Skade på kulturmiljø:

Tap og/eller forringelse av kulturmiljø/kulturminner kan angis ut fra fredningsstatus/verneverdi og graden av ødeleggelse.

Noen definisjoner fra Riksantikvaren:

Fredet kulturminne

Et fredet kulturminne er et kulturminne som myndighetene tillegger så stor verdi at det må bevares for ettertiden. Et fredet kulturminne er automatisk fredet eller vedtaksfredet. En fredning er den strengeste form for vern. Fredning innebærer at inngrep/endringer må godkjennes av myndighetene.

Verneverdig kulturminne

Et verneverdig eller bevaringsverdig kulturminne er et kulturminne som har gjennomgått en kulturminnefaglig vurdering og er identifisert som verneverdig. De mest verneverdige kulturminnene er av nasjonal verdi. Det er først og fremst disse som fredes etter kulturminneloven. Kulturminner kan også ha regional eller lokal verdi. Normalt vil det være kommunene som sikrer vern av slike kulturminner ved hjelp av plan- og bygningsloven.

Kulturmiljø

Et område der kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Også naturelementer med kulturhistorisk verdi kan inngå i et kulturmiljø.

Grad av ødeleggelse	Fredningsstatus/ Verneverdi	Verneverdige kulturminner	Verneverdige kulturmiljø	Fredete kulturminner	Fredete kulturmiljø
Omfattende ødeleggelse		Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 5
Begrenset ødeleggelse		Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

I Sauda har vi definert begrenset ødeleggelse som en ødeleggelse som kan tilbakeføres/settes i stand. Omfattende ødeleggelse defineres som varig tap av hele eller deler av objektet/miljøet. Årsaken til at konsekvenskategorien for Sauda er økt i forhold til veilederen er viktigheten av kulturminnene i Sauda. Dette gjelder både for identiteten til innbyggerne og den rollen kulturminnene spiller for næringsliv/turisme.

Grad av ødeleggelse	Fredningsstatus/ Verneverdi	Verneverdige kulturminner	Verneverdige kulturmiljø	Fredete kulturminner	Fredete kulturmiljø
Omfattende ødeleggelse		Kategori 4	Kategori 4	Kategori 5	Kategori 5
Begrenset ødeleggelse		Kategori 3	Kategori 3	Kategori 4	Kategori 4

Materielle verdier:

Direkte kostnader som følge av hendelsen i form av økonomiske tap knyttet til skade på eiendom, håndtering og normalisering.

Kategori	Økonomiske tap
5	>5 mrd kroner
4	2 – 5 mrd kroner
3	0,5 – 2 mrd kroner
2	10 – 500 mill kroner
1	<10 mill kroner

Forslag til kategorier for Sauda kommune:

Kategori	Økonomiske tap
5	>5 mill kroner
4	3 – 5 mill kroner
3	1 – 3 mill kroner
2	0,1 – 1 mill kroner
1	<100 000 kroner

Angivelse av usikkerhet:

Usikkerheten vurderes som **høy** hvis en eller flere av de følgende betingelser er oppfylt:

- Relevante data og erfaringer er utilgjengelige eller upålitelige
- Hendelsen/fenomenet som analyseres er dårlig forstått
- Det er manglende enighet blant ekspertene som deltar i vurderingen

I motsatt fall vurderes usikkerheten som **lav**.

Angivelse av styrbarhet:

Følgende kvalitative kategorier foreslås for klassifisering av styrbarhet:

- **Høy:** Kommunen kan kontrollere/styre
- **Middels:** Kommunen kan påvirke
- **Lav:** Kommunen kan ikke påvirke

Både for angivelse av usikkerhet og styrbarhet er det valgt å ikke gjøre endringer for Sauda i forhold til veilederen. Disse verdiene er av en generell art som ikke kan knyttes mot kommunens størrelse eller andre lokale forhold.